

[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

9. Програма реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 1998 р. № 1706.

Исследовано состояние нормативно-правового регулирования бухгалтерского учета финансовых результатов производственных предприятий, выявлены его проблемные аспекты и на основе сравнения национальных положений и международных стандартов финансовой отчетности предложены пути его совершенствования.

Учет финансовых результатов, финансовая отчетность, нормативно-правовое регулирование.

The article investigated the normative and legal regulation of accounting financial results of manufacturing enterprises, detected its problematic aspects and based on comparison of national regulations and international accounting standards the ways of its improvement.

Accounting of financial results, financial report, normative and legal regulation.

УДК 631.115:334.732.4

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ У СКЛАДІ ЗБУТОВИХ КООПЕРАТИВІВ

***О. М. Соловйова, кандидат економічних наук
Одеський державний аграрний університет***

Зосереджено увагу на перевагах функціонування вітчизняних аграрних підприємств у складі збутових кооперативів, які обґрунтовані на прикладі створення сільськогосподарськими підприємствами регіонального комплексу з переробки молока і збуту молокопродуктів на рівні окремого адміністративного району Одеської області.

Сільськогосподарські підприємства, збутові кооперативи, реалізація сільськогосподарської продукції, канали реалізації.

Для подовження строків збереження споживчих якостей сільськогосподарської продукції необхідно зберігати її в спеціально обладнаних для цього місцях. Більшість сільськогосподарських підприємств не забезпечені цим видом сервісу і тому змушені щонайшвидше після виробництва продукції її реалізувати. Користуючись цим, посередницькі структури пропонують і закуповують товар у аграріїв за низькими цінами, що ледве покривають їхні затрати та обмежують у

можливості розширення виробничої діяльності. Основний прибуток від реалізації сільськогосподарської продукції зосереджується не в руках товаровиробника, а реалізатора, що виступає, переважно, як посередник.

Тому, в сучасних умовах розвитку сільськогосподарських підприємств, одним зі шляхів підвищення ефективності їх господарювання є створення аграріями збутових кооперативів, що забезпечить їм прибутки від переробки та збуту виробленої ними продукції, надасть можливість розширити свої виробничі потужності й здобутки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вищезазначені переваги розвитку збутової кооперації, як одного з напрямів підвищення ефективної діяльності аграріїв, є актуальним питанням сьогодення і привертає увагу великого кола вчених, таких як Ф. В. Зінов'єв, В. В. Зіновчук, Г. О. Доценко, П. Т. Саблук, О. В. Крисальний, І. Ф. Томич, В. В. Юрчишин та інші. Вони пропонують створення безприбуткових кооперативних аграрних формувань і надають рекомендації щодо активізації їх діяльності. Але проблема ще не повною мірою науково опрацьована й потребує свого дослідження.

Мета дослідження – визначення альтернативи розвитку аграрних підприємств у складі збутових кооперативів.

Об'єктом дослідження є організаційно-економічні відносини сільськогосподарських підприємств зі збутовими кооперативами, фактори, процеси та явища, які формують і визначають їх розвиток. Дослідження проведено на базі економічних показників господарювання сільськогосподарських підприємств Комінтернівського району Одеської області.

Виклад основного матеріалу. Розвиток кооперації в Україні є необхідним напрямом розвитку для сільськогосподарських товаровиробників. Зосередження в межах кооперативу значних обсягів продукції дозволить вітчизняним аграріям збувати свій товар на оптовій роздрібній мережі, використовуючи інфраструктурні формування аграрного ринку, тим самим спонукаючи їх до розвитку.

Роздрібна торгівля буде мати свій прояв у просуванні товару аграріями через супермаркети, власні магазини. Це відверне споживача від купівлі аграрної продукції на стихійних ринках, а продавців цих ринків до спонукання пошуку нових джерел збуту продукції. З тієї причини, що вони зіткнуться з тими самими проблемами, що й нинішній дрібний сільськогосподарський товаровиробник, вони також виявлять бажання увійти до кооперативів. Таким чином, кооперація буде розвиватися, об'єднавши переважну більшість аграріїв.

На прикладі сільськогосподарських підприємств із виробництва молока Комінтернівського району Одеської області, ми розробили план розширення кількості підприємств з переробки молока за рахунок підприємств, що можуть бути власністю молочних кооперативів. Враховуючи той факт, що деякі аграрії не зможуть відмовитися від послуг функціонуючих нині підприємств, ми пропонуємо зосередити власні кооперативні підприємства, для початку, в районах, де таких підприємств немає, враховуючи рівень розвитку транспортної мережі в цьому районі.

Так, ми пропонуємо зосередити підприємства з первинної обробки молока в Ананівському, Роздільнянському, Комінтернівському, Саратському, Біляївському, Ізмаїльському районах.

Дослідивши тенденції розвитку новітніх технологій в галузі технічного оснащення переробки молока, ми впевнилися у спроможності використання новоствореними комплексами модульних молочних заводів, зокрема торгової марки «Молоконт» [1]. Вони набули поширення в Канаді, Латинській Америці, укладені договори на їх поставку в Чилі, Венесуелу та Перу [2].

За даними добової молочної продуктивності району та з урахуванням територіального розміщення сіл, в яких виробляють молоко, було визначено, що необхідно чотири переробно-збутових комплекси з переробки молока, а саме: у с. Новомиколаївка, с. Каїри, смт. Комінтернівське, с. Красносілка. Запропоновано створення тут заводів із потужностями переробки – 4000 л молока за день. Кількість заводів можна збільшувати за рахунок встановлення їх із більшою потужністю переробки в місцях, де обсяги виробництва молока збільшаться, а заводи з меншою потужністю перевстановити в місцях, де молочна галузь тільки започатковує свій розвиток (ураховуючи мобільність і швидкість встановлення модульного молочного заводу).

Вихідними припущеннями щодо співпраці виробників у межах комплексу буде пропорція, згідно з якою, зі 100% надоеного молока реалізуватися буде, у середньому, близько 54,4%–76,6%.

Основним реальним джерелом кредитування аграріїв для закупівлі мобільних молокозаводів вартістю 2 489 150 грн, молоковозів для збору молока по селах для його доставки на заводи, автомобілів із рефрижераторами (розвезення отриманих молочних продуктів до пунктів оптової та роздрібної торгівлі) можуть бути банки, кредитні спілки тощо з відсотковою кредитною ставкою до 17%. За нашими розрахунками, умови отримання кредиту терміном на три роки з помісячним його погашенням, сума щомісячних виплат становитиме 402 253 грн.

Використовуючи метод економіко-математичного моделювання, ми визначили рівень рентабельності та розміри можливого прибутку від господарської діяльності запропонованого переробно-збутового комплексу.

Для розрахунку економіко-математичної задачі було сформовано такі умови: інтенсивне використання потужностей модульних молочних заводів; урахування витрат на організацію переробно-збутового комплексу, введення в експлуатацію модульних молочних заводів, відрахування податків у результаті їх господарської діяльності; формування економічних показників із урахуванням норм виробництва продукції на модульних молочних заводах та її реалізації на оптових і роздрібних ринках району в результаті господарювання переробно-збутового комплексу.

Отже, було визначено перспективи діяльності міні-заводів Комінтернівського району та встановлено можливість досягнення їх рівня

рентабельності вже в перший рік функціонування: наприклад, у 2012 році – на рівні 13,5%. Рівень рентабельності на другий і третій рік функціонування буде змінюватися відповідно до збільшення витрат та цін реалізації продукції (планується збільшення цін на молочну продукцію та деяких статей витрат). З четвертого року функціонування вираховуються витрати на кредит, і рівень рентабельності може сягати 15,2%.

Загалом, у 2015 році, порівняно з базисним 2012 роком, прогнозується збільшення чистого прибутку на 928 тис. грн, що забезпечить підвищення рівня рентабельності на 1,8 пункта (див. таблицю).

У результаті продажу сільськогосподарської продукції через збутову мережу кооперативу, прибуток буде рівномірно розподілятися між підприємствами – членами кооперативу та на покриття витрат обслуговуючих підприємств в межах кооперативу, а саме: переробного підприємства тощо. У тому разі, якщо послуги цих підприємств будуть використовуватись аграрними підприємствами, які не входять до кооперативу, і в результаті їх діяльності буде створюватися свій прибуток, – він також є власністю кооперативу, входить до основного прибутку від його операційної діяльності й розподіляється за вищенаведеною схемою.

Економічний ефект від діяльності Комінтернівської районної асоціації молочних збутових кооперативів на 2012–2015 роки*

Показник	2012	2013, 2014	2015	2015 р. у % до 2012 р.
Валовий дохід від реалізації продукції, млн.грн	38,4	40,3	42,3	110,0
Усього витрат на організацію виробництва молочних продуктів та їх реалізацію, млн. грн	32,6	33,9	35,0	107,1
Валовий прибуток, млн. грн	5,9	6,5	7,4	126,0
Чистий прибуток, млн. грн	4,4	4,9	5,3	121,1
Рівень рентабельності, %	13,5	14,3	15,2	на 1,8 пункта

* Без розподілу чистого прибутку між членами кооперативу.

Створення аграріями збутових кооперативів забезпечить реалізацію виробленої продукції безпосередньо споживачеві, що виключає наявність посередницьких структур і акумулює весь прибуток від збуту продукції у власності аграріїв. Нині ціна споживання сільськогосподарської продукції включає в себе ціну закупки сільськогосподарської продукції у товаровиробника (постійні та змінні витрати на продукцію, суму його прибутку) та суму прибутків, які беруть собі кожна з ланок, що забезпечують товарорух сільськогосподарської продукції:

$$Ц = A + П1 + П2 + П3 + П4 + П5 + П6,$$

де А – ціна закупки сільськогосподарської продукції у товаро-виробника, яка включає постійні та змінні витрати на продукцію, суму його прибутку;

П1 – П6 – прибуток, створений в межах кожної ланки товароруху сільськогосподарської продукції (автор виявив, що аграрна продукція,

перш ніж дістатися споживачеві, може пройти через шість ланок: "виробник сільськогосподарської продукції – посередник – підприємство з переробки аграрної продукції – посередник – оптовий збут – роздрібний збут – споживач");

Ц – кінцева ціна споживання товару.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Розвинена кооперація за рівнем розвитку й актуальністю сьогодення дасть можливість аграрію зрівнятися з розвиненими сучасними промисловими підприємствами. Підвищиться рівень виробництва високоякісної сільськогосподарської продукції, що спровокує попит щодо забезпечення її реалізації через цивілізовані аграрні ринки, а саме: інфраструктурні формування аграрного ринку.

Список літератури

1. Что такое модульный завод? [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://molokont.com.ua/index/что_такое_modulnyj_molochnyj_zavod/0-4
2. 30 рассказов о тех, кто всегда поднимался с колен [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://lib.rus.ec/b/113406/read>

Сосредоточено внимание на преимуществах функционирования отечественных аграрных предприятий в составе сбытовых кооперативов, которые обоснованы на примере создания сельскохозяйственными предприятиями регионального комплекса по переработке молока и реализации молокопродуктов на уровне отдельного административного района Одесской области.

Сельскохозяйственные предприятия, сбытовые кооперативы, реализация сельскохозяйственной продукции, каналы реализации.

Main attention is spared to advantages of functioning of domestic agrarian enterprises in composition sale cooperative stores, that is reasonable on the example of creation the agricultural enterprises of regional complex on processing of milk and realization of dairies at the level of separate administrative district.

Agricultural enterprises, sale cooperative stores, realization of agricultural produce, channels of realization.